

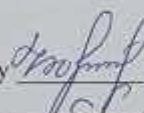
Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Т.о. Голови приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету
Оксана ПЕТРЕНКО
« 22 » березня 2025 р.

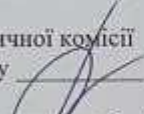

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
З КОНКУРСНОГО ПРЕДМЕТА «УКРАЇНСЬКА МОВА»
для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі ПЗСО, НРК5**

Схвалено вченою радою філологічного факультету
Протокол № 3 від « 25 » березня 2025 р.

Голова вченої ради
філологічного факультету Галина НІКОЛАЙЧУК

Схвалено навчально-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 5 від « 24 » березня 2025 р.

Голова навчально-методичної комісії
філологічного факультету Наталія МИХАЛЬЧУК

Голова комісії для проведення співбесід Галина НІКОЛАЙЧУК

Розробники: **Наталія ВОЛОС**
Наталія ПАВЛЮК

Рівне – 2025

Програма співбесіди з конкурсного предмета «Українська мова» для вступників на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» на основі ПЗСО, НРК5 / Наталія Волос, Наталія Павлюк. Рівне : РДГУ, 2025. 12 с.

Розробники:

Волос Н. П., кандидатка філологічних наук, доцент кафедри української;
Павлюк Н. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови;

Рецензенти:

Мединська Н. М., доктор філологічних наук, доцент, проректор з навчально-методичної роботи, професор кафедри української мови та літератури Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені акад. Степана Дем'янчука;

Кучма Т. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології.

Програма співбесіди з конкурсного предмета «Українська мова» для вступників на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти (зміст основних освітніх компетенцій, критерії оцінювання відповідей вступників, рекомендована література).

Розглянуто на засіданнях кафедри української мови (протокол №5 від 20.03.2025 р.).

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ЗМІСТ СПІВБЕСІДИ	6
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма укладена для осіб, які вступають у Рівненський державний гуманітарний університет для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти, і призначена допомогти вступникам підготуватися до співбесіди.

Програма співбесіди з української мови для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» розроблена на основі чинної Програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 696 від 26.06.2018 р.

Програма включає широкий перелік тем з української мови. Матеріал програми з української мови структуровано за такими розділами: «Фонетика. Орфоепія», «Графіка. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис і пунктуація», «Стилістика», «Розвиток мовлення».

Мета співбесіди – визначити рівень засвоєння теоретичних знань і сформованості практичних умінь з української мови, передбачених програмою повної загальної середньої освіти.

Вступник повинен **знати**:

- звуковий склад української мови, поняття про основні фонетичні процеси і зміни (уподібнення, спрощення); співвідношення звуків і букв;
- сучасні орфоепічні норми та правила орфографії;
- лексичне значення слова, словниковий склад української мови з погляду походження, сфер уживання, емоційного забарвлення, активний і пасивний словник української мови; значення фразеологізмів;
- будову слова (значущі частини слова);
- морфологічні ознаки, синтаксичну роль, значення та особливості всіх частин мови;
- типи, форми і будову синтаксичних одиниць, способи вираження головних і другорядних членів речення, класифікацію простого і складного речення;
- пунктуаційні правила;
- ознаки та особливості стилів української мови;

Вступник повинен **вміти**:

- виявляти фонетичний склад слів; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків;
- наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм;
- розташовувати слова за алфавітом;
- пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні; знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів;
- пояснювати значення фразеологізмів;
- виділяти у слові закінчення та основу, членувати основу на значущі частини;
- розпізнавати різні частини мови; відмінювати іменники, прикметники, числівники, займенники; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників; правильно поєднувати числівники з іменниками; визначати часи й способи дієслів; розрізняти дієприкметники й дієприслівники;
- добирати й комунікативно доцільно використовувати слова різних частин мови в мовленні;
- розрізняти словосполучення й речення, речення різних типів і видів, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення; розпізнавати види головних і другорядних членів речення; аналізувати й схематично зображати будову складних речень;
- комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості різних типів речень у мовленні;
- замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати;

- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них;

Інформація щодо проведення співбесіди:

- допуск вступників до співбесіди здійснюється за умови наявності екзаменаційного листка та документа, який засвідчує особу (паспорта, приписного посвідчення тощо);
- співбесіда проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ;
- співбесіда проходить в усній формі;
- під час співбесіди не дозволяється порушувати тишу, спілкуватися з іншими вступниками, користуватися електронними, друкованими, рукописними інформаційними джерелами;
- вступники, які не з'явилися на співбесіду без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях не допускаються; за наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеної співбесіди з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу вступних випробувань;
- перескладання співбесіди не дозволяється.

ЗМІСТ СПІВБЕСІДИ

УКРАЇНСЬКА МОВА

Фонетика. Орфоепія. Графіка. Орфографія

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення *йо,ьо*. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

Морфологія

Іменник. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань *пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно* і под.).

Прикметник. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Особливості відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.

Числівник. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но, -то*). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но, -то*.

Дієприслівник. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на *-о, -е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Прийменник. Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка. Частка як службова частина мови. Правопис часток

Вигук. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису.

Словосполучення. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

Речення. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань).

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення.

Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня,

порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Стилістика

Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.

Розвиток мовлення

Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за 200-бальною шкалою та шкалою «склав» – «не склав».

Виділені чотири рівні компетентності: початковий, середній, достатній, високий.

**Таблиця відповідності рівнів компетентності
значенням шкали оцінювання відповідей вступника під час співбесіди**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий Відповіді вступника неправильні, фрагментарні, загалом засвідчують відсутність розуміння програмового матеріалу	1-99	не склав
Середній Відповіді вступника демонструють розуміння окремих аспектів питань програмового матеріалу, але характеризуються поверховістю та фрагментарністю. Спостерігаються неточності у висловленні думки	100-149	склав
Достатній Відповіді вступника свідчать про правильне і глибоке розуміння сутності питання програмового матеріалу, але містять окремі неточності не принципового характеру	150-179	
Високий Відповіді вступника демонструють глибоке розуміння сутності питання програмового матеріалу	180-200	

Критерії оцінювання знань та вмінь вступників з української мови

I рівень – початковий. Відсутність системних знань та навичок їх практичного застосування; відсутність усвідомленого розуміння наукових термінів і понять. Вступник припускається суттєвих граматичних та мовностилістичних помилок.

II рівень – середній. Неповні відповіді на запитання екзаменаторів, труднощі в обґрунтуванні, порушення логіки тверджень; невідповідності та неточності у засвоєнні мовознавчих понять, не завжди доречне їх застосування. Вступник припускається мовленнєвих огріхів.

III рівень – достатній. Загалом змістовний виклад теоретичного матеріалу з однією-двома помилками, які вступник здатен усвідомити. Повні відповіді на запитання екзаменаторів з деякими неточностями; загалом вправне обґрунтування власної думки, допускаються незначні порушення в логіці викладу. Дотримання орфоепічних норм у мовленні.

IV рівень – високий. Глибоке і повне опанування теоретичного матеріалу, точне вживання мовознавчих понять, їх правильне застосування; змістовний, логічний та послідовний виклад питання. Теоретичні положення переконливо проілюстровані прикладами (заохочується вміння добирати власні приклади). Вичерпні відповіді на запитання екзаменаторів, виявлення наукової ерудиції. Дотримання орфоепічних норм у мовленні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Навчальні посібники й підручники

1. Авраменко О., Блажко М. Українська мова та література. ЗНО–2023. Київ: Грамота, 2022. Ч. 1. 496 с.
2. Авраменко О. Українська мова та література. ЗНО–2023. Київ: Грамота, 2022. Ч. 2. 168 с.
3. Авраменко О., Тищенко О. Українська мова. Правопис у таблицях, тестові завдання. Київ: КНИГОЛАВ, 2020. 192 с.
4. Білецька О. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО і ДПА 2023. Тернопіль: Підручники і посібники, 2022. 608 с.
5. Блажко М., Омельчук С. Правописний практикум з української мови. Київ: Грамота, 2020. 224 с.
6. Данилевська О. Українська мова. Комплексне видання. ЗНО 2023. Київ: Літера ЛТД, 2022. 368 с.
7. Дмитренко Є. Українська мова та література: компл. довід. абітурієнта. Київ, 2014.
8. Заболотний О., Заболотний В. Українська мова і література. Повний курс підготовки. ЗНО 2023. Київ: Літера ЛТД, 2021. 464 с.
9. Новий довідник. Українська мова (Правопис 2019 р.) / за ред.: М.Радишевська. Київ: Рідна мова, 2020. 448 с.
10. Пономарів О.Д. Культура слова. Мовностилістичні поради: навч. посіб. 2-ге вид., стереотип. Київ: Либідь, 2001. 240 с.
11. Терещенко В.М., Шипарьова О.В. Зміни в українському правописі. Правила. Тести. Харків: Торсінг, 2021. 48 с.
12. Українська мова та література. ЗНО, ДПА 2023: навч.-практ. довід. / за ред.: В.Терещенко, Ю.Воскресенська. Харків: Торсінг, 2022. 432 с.
13. Український правопис. Харків: Фоліо, 2019. 348 с.
14. Українська мова в таблицях і схемах / за ред.: О.Омелянчук. Київ: Навч. літер., 2020. 32 с.

Словники й довідники

1. Бурячок А.А. Орфографічний словник учня. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. 288 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та гол. ред. В.Т.Бусел. Київ, 2002. 1440 с.
3. Довідник з культури мови / за ред. С.Я.Єрмоленко. Київ: Вища школа, 2005. 400 с.
4. Калашник В.С., Колоїз Ж.В. Словник фразеологічних антонімів української мови. Київ: Довіра, 2006. 349 с.
5. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. Київ: Кобза, 1995.
6. Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А., Карпіловський В.С. Словник афіксальних морфем української мови. Київ, 1998. 434 с.

7. Культура мови на щодень / за ред.: Н.Я.Дзюбишина-Мельник, Н.С.Дужик, С.Я.Єрмоленко та ін. Київ: Довіра, 2002. 170 с.
8. Куньч З. Риторичний словник / за ред. Л. О. Пустовіт. Київ: Рідна мова, 1997. 341 с.
9. Огієнко І. Етимологічно-семантичний словник української мови: [у 4-х т.]. Вінніпег, 1979–1995.
10. Плачинда С. Словник давньоукраїнської міфології. Київ: Укр. письменник, 1993.
11. Полюга Л.М. Словник українських морфем. Київ: Довіра, 2009.
12. Полякова Л.О. Український орфографічний словник. Харків: Торсінг, 2020. 496 с.
13. Сербенська О., Білоус М. Екологія українського слова: практ. словн.-довід. Львів: Компанія «Манускрипт», 2003. 68 с.
14. Словник-довідник з культури української мови / за ред.: Д.Гринчишин, А.Капелюшний, О.Сербенська та ін. Київ: Знання, 2004. 367 с.
15. Словник епітетів української мови. Київ, 1998.
16. Словник іншомовних слів / уклад. С.М.Морозов, Л.М.Шкарапута. Київ: Наукова думка, 2000. 680 с.
17. Словник синонімів української мови: у 2-х т. / за ред.: А.А.Бурячок, Г.М.Гнатюк, С.І.Головашук та ін. Київ: Наукова думка, 1999–2000.
18. Словник сучасного українського сленгу / упор. Т.М.Кондратюк. Харків: Фоліо, 2006. 350 с.
19. Словник української мови: [в 11 т.]. Київ: Наук. думка, 1970–1980.
20. Ставицька Л. Український жаргон: словник. Київ: Критика, 2005. 496 с.
21. Сучасний словник іншомовних слів / укл.: О.І.Скопненко, Т.В.Цимбалюк. Київ: Довіра, 2006. 789 с.
22. Українська мова: Енциклопедія. Київ: Укр. енцикл., 2000.
23. Фразеологічний словник української мови: [у 2-х кн.] / укл.: В.М.Білоноженко та ін. Київ: Наук. думка, 1993.
24. Юрченко О.С., Івченко А.О. Словник стійких народних порівнянь. Харків: Основа, 1993.
25. Яценко І. Т. Морфемний аналіз: словник-довідник: [у 2-х т.]. Київ: Вища шк., 1980–1981.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

1. http://osvita.ua/test/program_zno/946/
2. http://osvita.ua/doc/files/news/9/946/ukrainian_lan_lit.pdf
3. www.litopys.org.ua
4. www.mova.info
5. www.novamova.com.ua
6. www.pereklad.kiev.ua
7. www.pravopys.net
8. www.r2u.org.ua
9. www.rozum.org.ua
10. <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>
11. <http://velyka-chy-mala-litera.wikidot.com/>
12. <http://kultura-movy.wikidot.com/>
13. <http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/>
14. <http://nepravylno-pravylno.wikidot.com/>

15. <http://ros-ukr-idioms.wikidot.com/>
16. <http://chak-chy-pravylno-my-hovorymo.wikidot.com/>

Електронні бібліотеки

<http://www.nbu.gov.ua/>
<http://www.library.lviv.ua/>
<http://www.lib.rv.ua/>
<http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
<https://library.rshu.edu.ua/>
<http://www.library.ukma.kiev.ua/>